

Roll No.

Directorate of Distance Education
Acharya First Year Annual Examinations - May, 2016
Paper - 1, Sankhya Yoga
(सांख्यकारिका-सांख्यतत्त्वकौमुदी व्याख्यायुता)

Code No.16141

Time : 3 hrs.)

(Max. Marks: 100)

(Write Answers in the Answer Booklet only)

I. यथेच्छं पञ्चप्रश्नाः समाधेयाः ।

5 x 20 = 100

- (१) दृष्टानुश्रविकोपायेन दुःखात्यन्तनिवृत्तिः भवति न वेति विचारयत ।
- (२) सांख्याः कति प्रमाणानि अङ्गीकुर्वन्ति ? सांख्यतत्त्वकौमुद्या आधारेण प्रतिपादयत ।
- (३) आचार्यस्य वाचस्पतिमिश्रस्य मतमनुसृत्य सत्कार्यवादम् उपस्थापयत ।
- (४) व्यक्ताव्यक्तयोः साधर्म्यवैधर्म्यान् निरूपयत ।
- (५) यथाशास्त्रं गुणानां स्वरूपं लक्षणं क्रियाश्च प्रदर्शयत ।
- (६) का प्रकृतिः ? तस्याः अस्तित्वे प्रमाणानि विधीयन्ताम् ।
- (७) सांख्यतत्त्वकौमुदीकृतः मतमनुसृत्य पुरुषस्य अस्तित्वं स्वरूपं च विशदीकुरुत ।
- (८) करणेषु-अन्तःकरणस्य वैशिष्ट्यं स्पष्टीक्रियाताम् ।
- (९) सांख्यकारिकाया आधारेण बुद्धेः प्रत्ययसर्गः लेख्यः।
- (१०) सांख्योक्तां सृष्टिप्रक्रियां विस्तरेण व्याख्यात ।

○○○

Roll No.

Directorate of Distance Education
Acharya First Year Annual Examinations - May, 2016
Paper - 2, Sankhya Yoga
(योगदर्शनम्-व्यासभाष्यम्-प्रथमद्वितीयपादौ)

Code No.16142

Time : 3 hrs.)

(Max. Marks: 100)

(Write Answers in the Answer Booklet only)

I. यथाकामं पञ्चप्रश्नाः समाधेयाः। सर्वे प्रश्नाः समानाङ्काः ।

5 x 20 = 100

- (१) योगस्य लक्षणं स्वरूपं च विलिख्य तस्य सार्वभौमत्वं प्रतिपादयत ।
- (२) 'अभ्यासवैराग्याभ्यां तन्निरोधः' इतीदं सूत्रं व्यासभाष्यस्याधारेण लिखत ।
- (३) असम्प्रज्ञातः योगः यथाशास्त्रं व्याख्येयः ।
- (४) कस्य वाचकः प्रणवः ? तस्य स्वरूपं व्यासभाष्यमनुसृत्य विशदयत ।
- (५) योगे परिकर्मणां का आवश्यकता ? तेषामेकं विवरणं प्रस्तूयत ।
- (६) पञ्चक्लेशाः निरूपणीयाः ।
- (७) अविद्यायाः लक्षणं स्वरूपञ्च यथाशास्त्रं विवृणुत ।
- (८) 'क्लेशमूलः कर्माशयो दृष्टादृष्टजन्मवेदनीयः' इत्यस्य सूत्रस्य तात्पर्यं प्रदर्शयत ।
- (९) 'दुःखमेव सर्वं विवेकिनः' इतीदं सूत्रं किं तात्पर्यं निर्वहति ? व्यासभाष्यस्याधारेण विवेचयत ।
- (१०) योगशास्त्रोक्तम् अष्टाङ्गयोगं व्याख्यात ।

○○○

Roll No.

Directorate of Distance Education
Acharya First Year Annual Examinations - May, 2016
Paper - 3, Sankhya Yoga
(योगदर्शनम्-प्रथमद्वितीयपादौ-तत्त्ववैशारदीसहितम्)

Code No.16143

Time : 3 hrs.)

(Max. Marks: 100)

(Write Answers in the Answer Booklet only)

I. यथेच्छं पञ्चप्रश्नाः समाधेयाः। सर्वे प्रश्नाः समानाङ्काः ।

5 x 20 = 100

- (१) योगस्य कतिभूमयः ? तासामेकं विवरणं प्रदीयताम् ।
- (२) योगलक्षणसूत्रं यथाशास्त्रं विचारयत ।
- (३) अविद्यायाः क्षेत्रत्वं स्पष्टीकुरुत ।
- (४) वैराग्यं योगशास्त्रोक्तप्रकारेण विशदयत ।
- (५) का नाम समापत्तिः ? समापत्तेः स्वरूपं प्रकारं च पर्यालोचयत ।
- (६) तत्त्ववैशारद्या आधारेण क्लेशानां चतस्रः अवस्थाः प्रदर्शनीयाः ।
- (७) 'सतिमूले तद्विपाको जात्यायुर्योगाः' इतीदं सूत्रं सटीका व्याख्यात ।
- (८) किं हेयम्? कश्च हेयहेतुः ? तत्त्व वैशारदीदृष्ट्या अनयोः स्वरूपं प्रदर्शयत ।
- (९) शास्त्रे निहितानां कारणानां स्वरूपं सोदाहरणं विलिख्य योगज्ञानुष्ठानस्य निर्दिष्टं कारणत्वं निरूपयत।
- (१०) अहिंसादीनां महाव्रतत्वं योगदर्शनोक्तप्रकारेण आलोचयत ।

○○○

Roll No.

Directorate of Distance Education
Acharya First Year Annual Examinations - May, 2016

Code No.16144

Paper - 4, Sankhya Yoga

(सांख्यप्रवचनभाष्यम्-प्रथमद्वितीयतृतीयाध्यायाः)

Time : 3 hrs.)

(Max. Marks: 100

(Write Answers in the Answer Booklet only)

I. पञ्च प्रश्नान् समाधत्त।

5 x 10 = 50

- (१) अविशोषाद्विशेषारम्भः ।
- (२) विज्ञानभिक्षुः ।
- (३) विवेकज्ञानम् ।
- (४) तन्निवृत्तावुपशान्तोपरागः स्वस्थः ।
- (५) 'मूले मूलाभावादमूलं मूलम्' इति सूत्रस्याभिप्रायः कः ।
- (६) 'दैवादिप्रभेदा' इत्यस्य सूत्रस्य अभिप्रायं स्पष्टीकुरुत ।
- (७) 'बन्धोविपर्यतात्' इत्यस्य सूत्रस्य सारांशं लिखत ।
- (८) 'असङ् अयं पुरुषः' सूत्रमिमं विवृणुत ।
- (९) प्रकृतिपुरुषयोः अस्तित्वे प्रमाणानि ।
- (१०) एकभौतिकमित्यपरे सूत्रमिमं सशात्रं स्पष्टयत ।

II. यथेच्छं प्रश्नत्रयं समाधत्त ।

3 x 10 = 30

- (१) पञ्चमहाभूतानि ।
- (२) सिद्धिः ।
- (३) दुःखत्रयम् ।
- (४) बुद्धीन्द्रियाणि ।
- (५) ज्ञानात्मुक्तिः ।

III. यथेच्छं द्वौ समाधेयौ ।

2 x 10 = 20

- (१) नित्यमुक्तत्वम् ।
- (२) वामदेवादिर्मुक्तो नाद्वैतम् ।
- (३) सर्वत्र सर्वदा सर्वासम्भवात् ।
- (४) महर्षिः कपिलः ।

○○○

(Write Answers in the Answer Booklet only)

I. गौडपादभाष्यानुसारं पञ्च प्रश्नान् समाधत्त।

5 x 10 = 50

- (१) प्रमाणम् ।
- (२) गुणत्रयम् ।
- (३) नित्यमुक्तः पुरुषः कथं जरामरणदुःखं भुङ्कते ? सशास्त्रं स्पष्टयत ।
- (४) सर्गः ।
- (५) इन्द्रियाणि ।
- (६) सुखदः खमोहमयी प्रकृतिः पुरुषस्य अपवर्गं कथं साधयति ?
- (७) अष्टैश्वर्याणि यथाशास्त्रं विशदयत ।
- (८) गौडपादाचार्याणां सांख्यशास्त्रं प्रति योगदानं विशदयत ।
- (९) बन्धः ।
- (१०) 'नटवत् व्यवतिष्ठते लिङ्गम्' इत्यस्याभिप्रायः कः ?

II. गौडपादभाष्यानुसारं यथेच्छं प्रश्नत्रयं समाधत्त ।

3 x 10 = 30

- (१) सत्कार्यवादः ।
- (२) अन्तःकरणानि ।
- (३) अष्टभावाः ।
- (४) प्रकृतिः ।
- (५) पुरुषबहुत्वम् ।

III. गौडपादभाष्यानुसारं यथेच्छं द्वौ समाधेयौ ।

2 x 10 = 20

- (१) प्रत्ययसर्गः ।
- (२) दुःखत्रयम् ।
- (३) सूक्ष्मशरीरम् ।
- (४) आसप्रमाणम् ।